

مزاج بنا بر تقسیم عقلی به دو قسم کلی تقسیم می شود :
معتدل حقیقی _ این حالت ممتنع است. به این معنی که از هرکدام از اخلاط به نسبت مساوی در عالم خارج در یک بدن وجود داشته باشد محال است و این مثال صرفاً ذهنی است.
معتدل فرضی _ که شایسته ترین مزاج برای یک موجود است.

چهار مزاج مرکب:

مزاج گرم و خشک یا صفراوی.

مزاج گرم و تر یا دموی.

مزاج سرد و خشک یا سوداوی.

مزاج سرد و تر یا بلغمی.

اگر مقادیر عناصر متضاد در ترکیب برابر باشد، مزاج حاصل به اعتدال خواهد رسید؛ ولی اگر نتیجه^۱ به دست آمده از ترکیب مقادیر عناصر متضاد در حد وسط نباشد، مزاج حاصل نامعتدل است. هر یک از مزاج های بسیط نماد کیفی عنصری از عناصر چهارگانه است.

مزاج ها در دو بخش زیر شرح داده می شود

مزاج گرم و مزاج سرد

مزاج تر و مزاج خشک